

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Տարեկան 12 Ֆր.

Վեցամսեայ 6 Ֆր.

ԱՐՏԱՍԱՀԱՆԱՆ

Երկու քիւր մէկ ծրարով

Տարեկան ... 14 Ֆր.

Վեցամսեայ ... 7 Ֆր.

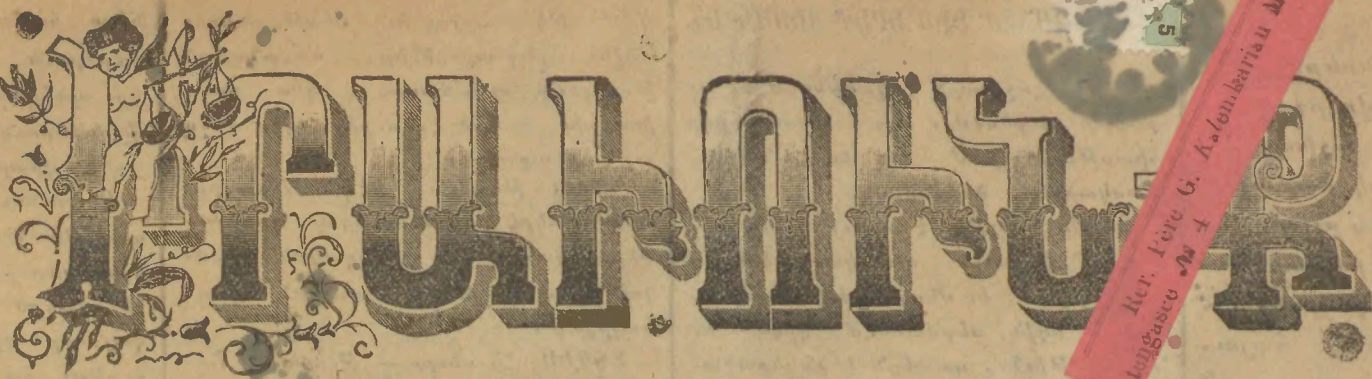
ԱՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2.60 Տօլար

Վեցամսեայ 1.50 »

ԿԱՆԵԻԿ

Ծանոցումս տողը
20 սանթիմ

ԼՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱՎԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ՀԱՍՏԻ

Rédaction du journal

"Iraounk"

VARNA (Bulgarie)

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

"Иравунк"

ВАРНА

Գրութեանը եւ չեմ
տրոշիր

ԿՈՎԿԱՍԻ ՀԱՅԵՐՈՒՆ ԱՊԱԳԱՆ

Աղէքսանդրիա հրատարակուող «Ազատ Բնի» շաբաթականը ինչպէս երկու թիւի առաջնորդող յօդուածները, այս խորագրով եւ «Արմենիա» ստորագրուած, իրենց չափական պարունակով ինքեան կը հաստատեն այն միտքերը զորս մինք շատ անգամներ մասնաւոր վերջեւս յայտնած ենք մեր խմբագրականներով : Ուստի օգտակար կը նկատենք այդ յօդուածներուն հետեւեալ մասերը հոս արտատպել, որով անգամ մըն ալ մեր ընթերցողաց ուշադրութեանը ընծայած կը լինին անոնք մտքերը որոնք մեր ազգային այսօր աղակաւոր կեանքին մէջ ուղեցոյցներ պէտք է ըլլան :

Արմենիա կողմաստանայոց վարժարաններու եւ կալուածներու կրկին ազգին վերագործուելու մասին խօսելով կըսէ :

Ճիշտ է որ պատերազմը, հայ կղերին և անոր անզուգական պետին կորովը, հայ ժողովուրդին անձնազոհ ընդդիմութիւնը և այս առթիւ հայ յեղափոխական գործունէութիւնը կողկասի մէջ զօրաւոր աղբակներ եղան արդի բարոյք լուծումը նպաստաւորող, բայց այս ամենքը միահաղոյն ո՛չ մէկ օգտակար արգիւնքի չէին կրնար յանգիլ եթէ բաղխէին Չարին չկամութեան : Այլապէս խորհիլը պարզապէս տղա-յամտութիւն եղած պիտի ըլլար : Կողկասի հայերը անկարող են զինու զօրութեամբ Չարին կառավարութեանը դէմ ելլել և կամ տնտեսական միջոցներով այդ կառավարութեան վրայ ազդել : Հրեաները որոնք աշխարհիս մեծագոյն սեղանաւորներն են, և իբր այն պետական փոխառութիւններու կը մասնակցին տակաւին ո՛րեւէ ազդեցութիւն չունեցան Ռուսիոյ Հրէից վիճակը բարւոյնելու մասին : Բոլոնիացիք յոյժ անհանդարտ ժողովուրդ, այս տարի յեղափոխական մեծ գործունէութիւն մը ցոյց տալով հանդերձ ամենափոքր գոհացում իսկ չի կրցին ձեռք բերել : Ֆրանսացիք, ամբողջ ինքնօրինութիւն մը կոր-

սընցուցին և մեզմէ շատ աւելի նուիրական իրաւունքներ ունենալով հանդերձ մինչև այսօր անլուր հալածանքներու ենթարկուած են :

Այս ամենքէն կը հետեւի որ չի նայելով ռուս-ճարոն պատերազմին, չի նայելով հայ կղերին և ժողովուրդին ընդդիմութեան, չի նայելով հայ յեղափոխականներու գործունէութեան՝ Չարը, եթէ ուզէր, չէր վերագործներ հայոց եկեղեցապատկան կալուածները և չէր արտօներ հայ վարժարաններու վերաբացումը : Չարին այդ չկամութեան դէմ Հայերը կրնային ամեն դիւցազնական զոհողութիւն ընել, բայց վերջին խօսքը իրենց չպիտի մնար ապահովապէս :

Ընդունինք ուրեմն որ Չարը, իր Օգոստոս 14 ի ուրազով, խեղացի խորհրդատուի մը խորհուրդին հետեւած է՝ բարեկամութեան դաշինք մը կնքելով Հայերուն հետ, դաշինք մը, որ ինչպէս ըսինք, վախի արդիւնք չէ բնաւ, այլ երկրին ճշմարիտ շահերուն ըմբռնումին հետեւանք : Հաւանօրէն կողկասի արդի փոխարքան, որուն համար լուսաւորեալ անձնաւորութիւն մէ կըսուի, ըմբռնած է տնտեսական, մտաւորական ու բարոյական ահագին դերը զոր այս յոյժ ուշիմ ժողովուրդը—հայ ցեղը—կը կատարէ կողկասի մէջ : Հաւանօրէն ասանկ օգտակար ցեղի մը փճացումը ու քայքայումը վնաս մը, աղէտ մը նկատուած է Ռուսաստանի համար, հաւանօրէն ըլլա-գացում է որ Հայերը ամենուրեք յոյժ հաւատարիմ և աչքի դարձող ծառայութիւններ կը մատուցանեն այն ամեն պետութիւններու հպատակութեան տակ, որոնք գիտեն յարգել իրենց ընկերային և մտաւորական ազատութիւնը, և թէ միւս կողմէն, ընդ-վզող ու վտանգաւոր տարր մը կը դառնան երբ իրենց ազգայնական կեանքը սպաննել կը փորձուի : Այս ամեն նկատումներով, Չարը թելադրուած է բարեկամական դաշինք կապելու

Հայերուն հետ : Այս կերպով Չարը քանդած կ'ըլլայ այն քաղաքական համոզումը որուն համեմատ Ռուսիոյ մեծութիւնը հրապտակ ժողովուրդներու սլաւացումին մէջ կը փնտռուէր : Չարը այլևս կը փափաքի որ կողկասի Հայերը իրենք ինչ ապրելով օգտակար ըլլան երկրին :

Օգոստոս 14 ի Ուրազը քաղաքական անհուն նշանակութիւն ունի ո՛չ միայն կողկասի՝ այլև թուրքիոյ հայութեան համար : Չարը անուղղակի կերպով Սուլթանին կը հասկցնէ թէ ինքը այլևս համակարծիք չէ թուրքիոյ հայաջինջ քաղաքականութեան : Օգոստոս 14 ի Ուրազը յայտարար նշան մըն է որ Ռուսիա հայկական բարենորոգմանց չպիտի հակառակի՝ երբ այդ խնդիրը մօտեցնուի Եւրոպական դահլիճները զբաղեցնէ :

Պիտի գիտնա՞նք օգտուիլ Չարին բարեկամական դաշինքէն : Այս առթիւ յաջորդ թիւով :

Ժամանակէ մը ի վեր կողկասի Հայերուն մէջ սկսած է կազմուիլ նոր մարմին մը որուն համոզումներուն անկեղծութիւնը որքան ալ խնդրոյ առարկայ չըլլայ, այսու ամենայնիւ իր գործունէութիւնը մեծ վտանգ կը սպառնայ ընդհանուր հայութեան շահերուն : Խօսքերնիս «ընկեր-վարական» Հայերուն համար է որոնք մօտիկ յարաբերութեան մէջ կը գտնուին ռուս ընկերվարականներուն հետ :

Գուցէ կալուածական խնդիրը և վարժարանաց փակումը, որոնք հայ ցեղին սլաւացումին համար ինչ տնօրինութիւններ էին՝ դըր-դած ըլլան Հայերը ռուս ընկերվարականներուն դիմելը նե-տուիլ և միացեալ ուժերով կռուիլ արդի բեժիմին դէմ : Բայց վերոյիշեալ երկու խնդիրներուն բարոյք կարգադրութեամբ այլևս Հայոց սլաւացումին երկիւղը հեռացած է, հետեւաբար կողկասի Հայերը ալ պէտք չունին յարաբերութիւն մշակելու ու գործակ-

ցելու մարմինի մը հետ որ շատ զէշ աչքով դիտուած է ո՛չ միայն արդի կառավարութեանէն այլև բոլոր ազատական կուսակցութեանէն : Պէտք է գիտնալ որ ռուս ընկերվարականները, իրենց սոցիալ դեմօքրատ և սոցիալ դեմօքրատիկ կուսակցութիւններով, ռուս ժողովուրդին մէկ ամենաանշան հատուածը կը կազմեն : Անոնց գործունէութիւնը և ծայրայեղ գաղափարները թերեւս շատ իրաւամբ մնասակար նկատուած են ռուս ժողովուրդին իրական շահերուն : Արդ, հայերը ասանկ տարրի մը հետ յարաբերութեան մէջ գտնուելով, պարզապէս ռուս կառավարութեան և ժողովուրդին ատեւութիւնը և թշնամութիւնը գրգռած կ'ըլլան իրենց դէմ : Ռուս կառավարութեան թշնամութիւնը ո՛չ միայն կողկասի հայութիւնը այլև հայկական խնդիրը վտանգելու կը ծառայէ : Եւ յետոյ Հայերը ի՞նչ մասնաւոր օգուտ կրնան սպասել ռուս ընկերվարականներէն, ասոնք երազող խոշոր պէպէքներ են որոնք անիրականալի վիճակներ կը ծրագրեն Ռուսաստանի պէս խաւարեալ երկրի մը համար : Վտանգաւոր, թէև միա-միտ, պէպէքներ՝ որոնք ռուս մը պայթեցուցած ատենին կը կարծեն աշխարհը փրկած ըլլալ մարդկային ամեն ցաւէ ու տառապանքէ : Յանուն միտքի ու խղճի ազատութեան կը խօսին ու կը գործեն ու չեն զգար, իրենց զառանցական ուղեղով, թէ մեծագոյն բռնաբարիչներն են մտքի ու խղճի ազատութեան : Չեն ըմբռներ թէ ընկերվարութիւնը, իբրեւ նոր գաւառանք, քարոզութիւնով ու մտքի մշակութիւնով միայն կրնայ տարածուիլ և այն ալ երբ տրամաբանական հիմքու վրայ հաստատուած ըլլայ : Եւ թէ, ինչպէս որ ռուս մը գաղափարը չի կրնար սպաննել՝ այսպէս ալ ռուս մը չի կրնար միջոց ընտրուիլ գաղափարին տարածման :

Արդ, Հայերը ի՞նչ գործ ունին ասանկ մարդիկներու հետ որոնք

«Ո՛չ գիտեն թէ զի՞նչ գործեն»
Հայ յեղափոխականները ուս-
տած են իրենց ժողովուրդին վի-
ճակը բարեփոխելու աշխատելը :
Արդ, շատ տարօրինակ ծառայու-
թիւն մը մատուցած է ըլլան մե-
զի երբ ուս ընկերակալական-
ներու հետ ձայնորդ գործակա-
ցութեամբ մը ամբողջ հայու-
թեան քաղաքական ապագան
վտանգեն : Ի՞նչ նպատակն է իւր-
եւ յեղձ իբրեւ մարդ ապրելու
ու ջանալ օրին մէկը ազգ մը
ըլլալու : Ան ի՞նչ սարսափելի
բան է ըլլայ երբ ընկերակալական
զառնալու ճիգերն ուս մէջ՝ օ-
րին մէկը հայութեան դամբա-
րանը պատրաստենք մեր ձեռ-
քով . . . :

Բարեբաղդաբար մեր մէջ ալ
քիչ են ընկերակալական զառան-
ցողները : Կովկասի Հայերը պէտք
է աշխատին ո՛չ միայն անոնց
թիւը չ'աւելցնել՝ այլ գտնուած-
ներն ալ փախցնել իրենց մէ-
ջէն, եթէ կուզեն իբրեւ 'մարդ-
է իբրեւ հայ ապրել :

Հայերուն փրկութիւնը ազգայ-
նական ըլլալուն մէջն է և ո՛չ եր-
բէք ընկերակալական :

ԱՐՄԷՆԻՍՏ

ԸՆՏԻՐ ՄՏՔԻՐ

ԱՇԽԱՐՀՈՒՄՈ ԿԱՆ ԵՐԵՎ ԿԱՐԳ

ՄԱՐԻՒԿ

1. Յիմարներ, որք ջանք են անում
եւ երբեմն էլ յաջողութիւն ցոյց տալ
իրանց անձը՝ աւելի քան ինչ որ
են . սրանք արգահատել են :
2. Պարզամիտներ, որք ցոյց են տա-
լիս իրանց՝ ինչպէս որ են . սրանք
ենթակայ են միշտ վնասներ կրելու,
անփորձներ :
3. Խելօքներ, որք ցոյց են տա-
լիս իրանց անձը՝ պակաս քան
ինչ որ են . եւ ստէպ անակնկալ-
ներով զարմացնում են ուրիշներին
ու կրթում :

ՄԻ ՓՈՒՐԻԿ ՄԱՅՐԻԿ

ՃԻՇԴ 13 ՏԱՐԵԿԱՆ

Նիւթը՝ որի մասին կը գրեն, նոր չէ,
նայելով ուշաեւորին դասակարգու-
թեան, բայց իւր բնութեամբ միշտ
նոր է եւ հետաքրքրական :

Լսել կամ կարդացել էի Ս. Գրքի իւր
եւ մեղր ըղիտը երկրի մասին, իսկ
մարդ ըղիտը երկրի՝ այդ գոնէ
պարզ հասկացողութեամբ անկարելի
էր ինձ երեւակայել . բայց տեսայ .
մի մայր՝ 13 տարեկան փոքրիկ ու սի-
րուն , որի նմանները մեզանում իւր-
եւ երեխայ խաղում են եւ ողջա-
գութում :

Փարաւոնների երկրում ենք, եր-
կամեղր կայարանում . խուռն բաղ-
մութիւնն անապատում է վազում
հանգիստ տեղ գրաւել, օրինակը վա-
ժակիչ է . ես էլ եմ անապատում .

ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐ ԵՄ ԵՐԵՎ ՏԵՄԱԿ ԵՆ

Որ ոչ բարի թ կամենում եւ ոչ
բարիք գործում : Այս դասակարգը
հիասթափեցնում է մարդուն եւ
կասկածներ ծնեցնում :

2. Որ չարք է անում իւր բու-
րեկամ կոչածին , սա կատաղեցնում
է մարդուն եւ մեղցնում է բարոյու-
թեան ոգին, սերմանում վրէժ եւ
ստեղծութիւն . սա ցեցն է ընկերակա-
լութեան :

3. Որ իսկապէս ծառայում է իր կո-
չածին սիրում է իր բարեկամին,
ղեկում է իր շահը բարեկամին օգ-
տին , ազնուացնում եւ բարձրացը-
նում է բարեկամութեան գրօջը .
այդպիսի մէջ տանիլ է անում
դառն վշտեր առանց հառաչանքի
սա մօտենում է աստուածութեան :

Մ. Պ. ՀԱՅԿՈՒՆԻ

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՏՓՂԻՍ 13 սեպտ.— Զանկէղու գա-
ւի զաւառէն պատուիրակութիւն մը
ներկայացաւ կառավարչին յայտնե-
լու թէ հայ գիւղերը հրդեհուած են,
թէ մարդիկ սպաննուած են , կիներ
առեւանգուած են : Պատուիրակները
մասնաւորապէս զանգատեցան թա-
թար ոստիկանութեան ընթացքին
դէմ, եւ պաշտպանութիւն խնդրեցին :

Պազուի փողոցներուն մէջ թէեւ
ցարդ հատ հատ զէնքի պայթիւն-
ներ կը լսուին , բայց մեծ խուռ-
վութիւններ չեն ըլլար 3 օրէ ի վեր
քաղաքին եւ արուարձաններուն մէջ :
Թալանը գողացած է : Թաւմիլայը կը
գործէ բաւական տարածութեան մը
վրայ :

Էլիզարէթուպօլի լուսերուն նայե-
լով , Հայոց եւ իսլամներու միջեւ
խաղաղութիւնը հաստատուած է ,
գէթ առժամապէս , ի նորոք կրօնա-
ւորներու միջամտութեան : Թէ կա-
ռավարութիւնը եւ թէ հայերը զար-
մացան թաթարներուն այնչափ լաւ
դիմուած ըլլալը տեսնելով : Գաւա-
ռին շատ կողմերը զօրաց պաշարը
սպասած էր մինչդեռ թաթարները
առատ պաշար հայթաթած են :

ՏՓՂԻՍ 15 սեպտ.— Հինգ զօրա-
գունը , հետեւակ , թնթանութեամբ
խաղախ , Գուրթիս զրկուեցան :

Շուրվաթէ ստացուած հեռագիր մը

եւ ահա վազմունի ենք : Հրաժեշտի
չվրայ գտնում է . սուրում ու շրվ-
վաչում . մեկնում են ուղարկա-
ւորներ , իսկ ճանապարհորդներ մը-
նում են ազատ տեղերում : Նը-
կատում եմ քովս դէմս եւ շուրջս .
ամեն կողմ սեւ ու սպիտակ Արար-
ներ . ոմանք ձիւնի նման , ոմանք
ածուխից էլ սեւ :

Դիմացի նստարանների կողմից մի
մանկական լաց՝ գրաւում է ուշս .
տեսնում եմ մի աղջկայ պրկում
լացող երեխային . որի լացը դադ-
րեցնելու համար՝ խնամակալ աղջի-
կը՝ կրծքից դուրս հանելով նարնջա-
չափ բերեղեայ օտինքը , սկսում
է դիեցնել փոքրիկին , եւ նա լուում
է : Ինչ սիրուն մանկական խաղ ,
մտածում եմ ես . որովհետեւ երե-
ւոյթն ինձ ոչ թէ իրականութեան
այլ թելում է ձեւակերպութիւն .
որը եւ յաջողութեամբ երեխային խաղե-
լու ես հիանում կատարուած բարենը-
պատակ խաղկանքի վրայ , աղջկայ

կրտէ թէ , Հայոց եւ թաթարներու
միջեւ ընդհարումներ հաւանական
թուելուն պատճառաւ , կէս վաշտ
խաղախ հասած է , ուրիշ կէս վաշտ
ալ կը սպասուի :

Պազու թերթին մէկ խմբագիրը
թաթարներէ սպաննուեցաւ, զրգոյն-
ները կահարեկեն տեղական մամ-
լոյ գործակալները մահուան սպառ-
նալիքով :

ՏՓՂԻՍ 15 սեպտ.— Զօրավար Շի-
լինկին հետեւեալ հեռագիրը ստա-
ցուա Պազուէն .

«Սեպտ. 15 ի գիւղերը քանի՜ ճիւղ-
մեր է հրազէն արձակուեցաւ, կողմեր
տեղի ունեցան եւ զոհոյցներ տղան
կացութիւնը սպաննուեցան է : Մեծ
յուզում կը տիրէ թաթարներուն
մէջ : (Հալաս)

ՏՓՂԻՍ 15 սեպտ.— Փոխարքան
Կովկասի բնակիչներուն երկար յայ-
տարարութիւն մը ուղղեց, որով
վերջին գէպերը կը վերադրէ դադա-
նի ընկերութեանց գործունէութեան
որոնք, կրտէ , կը ջանան սպօրէն
պայքարով մը արդի կառավարու-
թեան կազմակերպութիւնը փոխել :
Փոխարքան իր այդ յայտարարու-
թեամբ այս բրբօրականտին ողբալի
հետեւանքները կը մասնաւորէ , ա-
նոնք, կրտէ , կը խաբեն գործաւոր-
ները եւ երկիրը եւ անոնց կործան-
ման պատճառ կըլլան կողոպտելու
գրգռելով , փոխանակ զանոնք ազատ
ձգելու որ իրենց գործերովը դրա-
զին :

Փոխարքան կըստորագծէ Պետա-
կան Տուժար կարեւորութիւնը , որ
զաղտնի ընկերութիւնները գոյու-
թեան իրաւունք կը զրկէ . եւ կոչ
կրնէ ժողովուրդին օգնելու եւ աշ-
խատակցելու երկրին խաղաղացմա-
նը : (Հալաս)

ՊԱԳՈՒ 14 սեպտ.— Այսօր տեղի
ունեցող նոր սպաննութիւնները
թշնամութիւնը վերանորոգեցին :
Նիֆթ հանող ու գողող ընկերութեան
վարչական ժողովը օրոշեց սեպտ.
15 ին գործի սկսիլ : Բեղերսպուելի
մէջ կը կարծուի թէ անգլիական
ընկերութիւնները բաւական հասու-
ցում պիտի ընդունին :

Պազուի գործաւորներու ժողովը որ
խփփութեամբները կը դատապարտէ ,
խորհուրդ տուաւ լեղափոխականնե-
րուն թէ յայտարարութիւն մը
հանեն պարսաւելով ցեղերու ընդ-
գիծամարտութիւնը , եւ հրաւիրելով
թաթար, հայ եւ ուսու գործաւոր-

կողովումութեան կամ հնարամտու-
թեան վրայ , բայց ինձ ծանօթ ա-
բարական ճարտարամտութիւնը՝ թոյլ
չի տալիս մեծ դին դնել ողջկայ հը-
նարքին, որը գուցէ նոր էլ չի լի-
նի :

Յառաջ գնալով անցնում ենք
հասարակածային տապ արեւի խո-
րովիչ ճառագայթների միջից, Նեղո-
սի եզերքից եւ կախալ ու գեղին
դաշտերից. մարդ, էջ եւ ուղտ երե-
ւում ու տատանում են դաշաւերում,
մենք սլանում ենք, վայելելով չի-
նութիւններով միայն ընդմիջուած
ճանապարհի միակերպութիւնը . . .
բայց մեր փոքրիկ դրացին նորից
սկսում է իւր բնական երգը , Արա-
բիկը դարձեալ լալիս է եւ
նրան իւր զրկումն ունեցող աղ-
ջիկը՝ նորից դուրս է ցայտեցնում
իւր լուսավորիչ եւ ուռուցիկ ծիծը,
դիեցնում է մանկան, եւ լացը դա-
դարում է, որը եւ տեղի է տալիս
ինձ մասնելու , թէ մի գուցէ իմ

ները համաձայնութեան գալ իրենց
տէքերուն դէմ : Յայտարարութիւնը
կը պահանջէ փոխարկութիւն եղած
վնասներուն , ձրի կերակուր եւ թո-
չակի վճարում 3 ամսոյ համար :
Ընդհանուր կառավարիչը զիս կա-
պահովէ թէ՛ կարգը պիտի վերա
հաստատուի ու պահպանուի : Կը խոր-
հի անգործ հայերը իրենց ծննդա-
վայրերը զրկել : Կը հաւատայ թէ
ուսեալ հայերը մեծաւ մասամբ պա-
տասխանատու են անկարգութեանց,
մանաւանդ գետակալ ընկերութեան
անդամները : Ռուս եւ օսար անկախ
կարծիքները նոյնպէս կը պարսաւեն
խաւախտն չեղող Հայոց գործունէ-
ութիւնը : (Թայմզ)

ԲԵՂԵՐՍՊՈՒՐԿ 15 սեպտ.— Մաս-
նաւոր աղբիւրէ ստացուած տեղե-
կութեանց նայելով , Պալկարի կա-
յարանին մէջ իսլամներ Շահին ներ-
կայացած են անոր Եւրոպայէն
վերադառնալու ատեն , զանգատելով
թէ Շուշիի մէջ Հայերը իսլամաց
վարժարանը կրկնած եւ կոտորած են
պարսիկ աշակերտները , ասոնց քի-
թը եւ ականջները կտրելով : Մեծ
վեղերը հաւատալ չուզեր , բայց
միւսիման մը կը հաստատէ թէ ինք
վկայ է : (Ռէյօլըր)

ԻՒՍՈՎՈՏՈՒՐ 16 սեպտ.— Իշխան
Լուի Նաբօլէոն՝ որ ըստ Մարքիսի
Վորոնցով Տաշքովի տեղ ընդհ. կա-
ռավարիչ անուանուած է Կովկասի,
կը հաստատէ թէ պարսիկ ցեղեր
մասնակցած են թաթարական ապըս-
տամբութեան :

Իշխանը կը լիչէ Միտքէնտ հայ
գիւղի կոտորածը ուր մեծածնները
քառապարիկ աւելի են վերաւորուած
ներէն : Կրտէ թէ Հայերը սպաննու-
եցան ոստիկանութեան քօմիսէրին
աշքերուն առջեւ , որ ոչ մէկ միջոցի
չը դիմեց եւ որ նոյնիսկ զինուորա-
կան իշխանութեանց լուր չը տուաւ :
Ոստիկանութեան քօմիսէրը դատի
պիտի ենթարկուի : (Ռէյօլըր)

—Տփղիս մեռեալ քաղաքի մը
կերպարանքը առած է , Կովկասի ըն-
դհանուր կացութիւնը շատ ախուր
է :

ԲԵՂԵՐՍՊՈՒՐԿ 16 սեպտ.— Հագ-
ուագէպ հեռագիրներ որ Պազուէն
կը հասնին Նուաղ ապահովիչ չեն :
Սովը կը ակնկոյտէ զոսկերութիւնը եւ
հրդեհը կը չարունակուի :

Մ. Նօպէլը՝ զոր այսօր տեսայ , ը-
սաւ թէ՛ արիւստութիւնը չէ սկսած :

ձեւականութիւն կարծածս՝ իրա-
կանութիւն լինի, եւ այս անգամ
լարուած ուշադրութեամբ դիտում
եմ Արարուհուն . կլորակ դիմօք, հա-
րուած մարմնով, սպիտակ մորթով
քնքշալ եւ գեղանի արարածին. ա-
պա փոքրիկ մանկանը, որ անյա-
գարար ծծում է բերանումը գտնու-
ած ծծիկը : Ո՛չ, այլ եւս խաղկանք
կամ երեւոյթ չկան . տեսածս պարզ
իրողութիւն է . երեխան ուղղակի
ծծում , անհուած է . աղջիկ կարծու-
ածն էլ՝ անկողնի մի մայր : Անհամ-
բերութեամբ զիմում եմ քովս նստած
մի Արարի եւ խնդրում, որ հաճի, ե-
թէ գիտէ, ինձ յայտնել, թէ՛ արդե՛օք
այդ երկու արարածները մայր ու
որդի են , թէ մանկատաճուելի եւ
պանիկ :

—Պարզ է , ասում է Արաբը, որ
դուք օտարական էք, ինչպէս յայտնի
է ձեր արտաքինից եւ արտասանու-
թիւնից, նոյնպէս էլ պարզ է, որ դը-
րանք մայր ու որդի են.—բայց քանի՞

Քաղաքը աւերող խռովութիւններէն զատ, բոլոր գործաւորները գործադուլ ըրած են : Աստուք այն աստիճան սարսափած են յեղափոխականներէ որ չեն համարձակիր իսկ գործ խնդրելու : (Մաթէն)

Զօրաց թիւը տակաւին բաւական չէ որ յոյս ներշնչել թէ անդորրութիւնը շուտով պիտի վերահաստատուի, նոյնիսկ փոխարքան անձաժք Պապու կերթայ :

Բեյ-ԵրՄԱՊԻՐԿ 16 սեպտ.— Քիւի 21 րդ. բանակին մէկ մասը հրաման ընդունեց կովկաս մեկնելու :

(Ռէտիլը)

— Պապուէն գործարանապետ մը վիճէնաւ եկած Ն. Ֆ. Բոլեւի ին պատմած է թէ կովկասի կոտորածին պատասխանատուութիւնը կը ծանրանայ օստիկանութեան ուսուցիչներէն թեան վրայ : Այդ ակնարկէն փախտահար կաւեցնէ, « Ոստիկանութիւնը ոչ միայն չէր խաղաղացնէր այլ նաեւ ոգրագործներու հըրձիգներու կողմը կը բռնէր : Պապուի օստիկանապետը (մահմետական) ճառեր խօսեցաւ թաթարներուն զանոնք քաջալերելով եւ անոնց առաջնորդներ տալով որ իրենց «ժառանգական թշնամիները բնաջնջեն : Եթէ հայ մը օգնութիւն կուգէր. օստիկանը խուլ կը կենար : Լալիէվ հարուստ հայը իր տան մէջ թաթարներու թաղը) պաշարուեցաւ 500-600 թաթարներէ : Օստիկանութիւնը օգնութեան կանչեց : Օգնութիւն չեկաւ : Կարճ ընդգրկութենէ մը յետոյ, տուներ գրաւուեցաւ : Լալիէվ, իր կինը եւ երկու զաւակները կտոր կտոր եղան :

Անտոնով հարուստ վաճառական ծանօթ իբր լաւ նշանաւոր Պապուի մէջ, զիւցազնական ընդդիմութիւն մը ըրաւ : Նա գիմարից ամբողջ 3 ժամ՝ օգնութեամբ իր կնոջ եւ որդւոյն՝ հորիւրստ սր թաթարներու : Իր կինը եւ տղան զենքերը կը լեցնէին ու իրեն կուտային : Իր հարուստներէն մէկը իսկ պարագայանցաւ : Մէն մի գնդակ թաթար մը կը տապալէր : պաշարողներէն 47 մեռած եւ ուրիշ շատեր վիրաւորուած էին երբ տունը հրդեհուած ըլլալով փրակ ու իր տակ ծածկեց պաշարեալ զիւցազները » :

Բեյ-ԵրՄԱՊԻՐԿ 18 սեպտ.— Թէհրանի մէջ մեծ յուզում մը կը տիրէ Հայերուն զէմ Պապուի Հայոց եւ

Պարսկներուն միջեւ տեղի ունեցած խռովութեանց հետեւանօք :

ՏՓՂԻՍ 19 սեպտ.— Հինգ հանրակարգ լեցուն ուսուցիչ Եռլիէն փախչելու ատեն գիշերը յարձակում կը ցնցին թաթարներէն, յարձակութիւն փախտահարները սպանուեցան եւ ուրիշներ զէրի պահուեցան :

Իէտէլի մէջ Սիէման մեծ ճուլարանի տեսուչը զօրավար Շիմիմիէն խնդրեց նոր խաղաղներ, որովհետեւ առաջ հասածները յորձակում կըրած են թաթար խուճերէ բոլոր կապառնան կոտորել զանոնք : Զէնքի մթերանոցէն պաշտպանութեան համար բընակչաց զէնք ցրուելու կը վախնան : ՔիւիՍԻՍ 19 սեպտ.— 2000 ի չափ մարդիկ յարձակեցան այս գիշեր բանտարկելոց վախճի մը վրայ Ապասա կայարանին մօտ. անոնցմէ շատեր սպանուեցան եւ ուրիշներ վիրաւորուեցան : Նոյնպէս շատ զինւորներ որք կառախուժին պահուողներն էին վիրաւորուեցան :

ՕՁ ԳԻՆԻՆ ՔԱՐԲ ՕՂԻՆ

— 5 —

Արեւելոյ թիւեր գարաւոր ԻՐՈՂՈՒԹԻՒՆ մըն է : անթիւ են Նոյ նա հապետին աշակերտները : Ալքօլը աշխարհակալ մըն է, վարժերն ու քաղաքակիրթը անոր կը հպատակին հաւատարմապէս : Քաղաքակիրթութիւնը կըրցած չէ ջնջել այս մոլութիւնը որ բազմամարդ կեդրոններու մէջ աւելի կը ճարակի : Ո՛րքան արգաւանդ դաշտագետներն կը մշակուին մարդկութեան թոյն պատրաստելու : Ալքօլը զանազան ձեւերով կը հըրապուրէ : օղի, գինօղի, գինի, գարեջուր, բոմ, ճին ու ապաքին յայտ օձին տարբեր շապիկներն են : Խեղաքար չէ՞ մարդկութիւնը որ արորմով կը կըլլէ այս մոլութեամբ ճեղղակները : Արեւելոյ թիւին իր հզօր պաշտպաններն ունի : գինօղին ու գինեգործն կը ջատագովին զայն, սովորութիւնն ու պետութիւնն կը նուիրաբարձեն :

Արեւելոյ թիւին ԱՌԻԹՆԵՐՆ ու ՉԸԲ՝ ՄԵՂԱՆԻՔՆԵՐՆ րազմաթիւ են : Տգիւտութիւնը նախնիներ կը գործէ գիւղերու մէջ, ցուցամոլութիւնը կը մոլորեցնէ երիտասարդութիւնը : Ամբշկոտութիւնն ու հաճոյակատարութիւնը

նը ծուլութիւնը կը հիւրընկալեն : Ժառանգական տրամադրութիւններ կը բռնանան կամքին, գէշ ընկերներ անմեղ պատանիներ գլխէ կը հանեն : Խմանք ծնողք ու ուսուցիչ, կղեր ու իշխան իրենց հետ լէզեններ կը տանին անգունը : Պատուաւոր ու սիրուած մարդերու գէշ օրինակը բիւրաւորներ կը կործանէ : Զանձոյթ փարատելու չքմեղանքն ու հաճոյք վայելելու ըզձանքն զօրաւոր աղաքակներ են պինարութեան :

Մարդիկ վայրկեանական ուրախութեան համար կը զոհեն ամէն բան, այնքան զգիւիչ է հաճոյքի դիցունին : Եատեր ուղեղի գրգռումով կը հաճոյանան, խնեմնալ կը սիրեն մոռնալու իրենց ցաւերը ու ապրելու անշարին աշխարհ մը : Արեւելոյ թիւին յափշտակութեան, ինքնամոռացումի անմասն հիշատակները կուտայ : Անակնկալ տառապանքներն եւ յաջողութիւններն օղին կը յիշեցնեն, որովհետեւ ան մեր ցաւերուն փանաւնն ու հաճոյց նեկատարը նկատուած է : ՍՆՈՒՆԻ Է Կ՛ըսէ ակարբ ու կը կըլլէ, ԴԵՂ Է Կը խորհի խղճահարը ու կը կոնծէ, ԱՌՈՐԺԱԿԸ կը գրգռէ կը կարծէ ծիրունին ու կը ծծէ, ՉՄՐԱՆ Կ՛ըսէ Է կը ձայնէ պառաւ ու գինիի կարասին կը գիւնէ : Ո՛ր մոլութիւն ինքզինքը չքմեղացնող փիլիսոփայութիւնը չունի : Արեւելոյ թիւին իր գործնական օգուտներն ունի : Ոճրագործը յանգուզն կը շինէ ծրագիրը գործադրելու : Եղջմիտ մարդը կընայ ոճի գործել : Ալքօլը ընկերակցութեան մէկ պատահանը նկատուած է : Բաժակը խորհրդանշանն է բարեկամութեան, բաժակաճառը վիշապ ազգաց խաղաղութեան : Ալքօլը երկրին վաճառականութիւնը ու իրկարագործութիւնը քաջալերելով՝ հանրութեան ու պետութեան եկամուտի նոր աղբիւրներ կ'աւելցնէ : Առանց անոր զուարթ օրերու խրախճանքները պիտի դադրէին, պէտք է համայնքը պարբերաբար գինիով մկրտուի զուարճանալու : Կնուք հարմարք, խնձոյք ու ընկերոյթ առանց ալքօլի իրենց հրապոյրը պիտի կորսնցնէին : Տօները բազմաթիւ պաշտամունքներ են : Գանուն սուրբերու պարգուած գաւաթներն անմահութիւնն են : քահանային օրհնէնքն ալ կայ անոր մէջ :

Ո՛րչափ սրբապաշտութիւններ կը գործունենան սուրբերու անուամբ : Տօները համայնքի մը կիսնքին դահիճները

կըլլան, քանի որ հաստատուած են անոր փրկիչներն ըլլալու : Հայրը զաւակին գինի կը հրաժցնէ որ գիրնայ, մամը՝ որ երեսէն կարմիր խնձոր կը թափի : Յոյնը գինին աստուածացուց Բագոսի պաշտամունքով, քանի որ Հնդկը սօման կըմպէր յափշտակուելու, գէմ առ գէմ Աստուած վայելելու : Քրիստոնեան փրկչին յիշատակը կը տօնէ անով : Դաւաղեղիկ ստիկեստներ կը խմեն, որովհետեւ անձնիշխան ըլլալով իրաւունք ունին անձնապաշտ ըլլալու : Եպիկուրեան կենաց նպատակը հաճոյքն է արդէն եւ հաճոյք ու գինի անբաժան յուսադրարներ են : Գործաւորը գինեւուն կը գիւնէ ցաւերը մոռնալու եւ կենաց հաճոյքներուն գէթ համտեար բնելու :

Թէպէտ գինովութիւնը արեգիւրական ու չքմեղանքները բազմազան են, ասով չգաղթիր պատուհաս ըլլալէ, չքմեղանքներն իսկ կը մատնեն չարքք. բարին չքմեղանքի չի կարօտիր : Ալքօլը թշնամի է առողջութեան, որովհետեւ կը խառնարէ մարսողութիւնը որ հիմնէ ֆիզիքական կենքի : Ալքօլը սնունդ չէ, հիւսկէն՝ ըջիջ չիւնք, ուժ չափ : Երկարամեծ : Եւարդի բորքոքում կը պատճառէ ու սիրտը տենդոտ գործունէութեան մղելով՝ անոր պահետի կենսական ուժերը կը չտայլէ : ասով ենթական արագ կապրի կենքը ու մահը կը գիւժաւորէ : Ալքօլը կը վնասէ մկանային, մորթային, շնչատական ու ջղային գրգռութեանց, ալքոլամոլը ըրեւի կամ բուժեալսոյ չիւնար ըլլալ, անով ըզգայական ջղերը կը թափն ու չարութիւն ջղերը կը կարկամին : Ուղեղի չափազանց գրգռումէն արեան խրուում ու կաթուած յառաջ կուգայ : Ալքօլը շատ մը հիւանդութեանց ենթակայութիւնը կը չինէ ու անոնց անբուժելի հանգամանք մը կուտայ : Հիւանդութեանց սերմեր կը կտակէ սերնդին : Թօքախտ, ջլախտ, անդամալուծութիւն, խելագարութիւն իր զաւակներն են : տկար կազմ, կանխահաւ ծերութիւն, վատասերում ու մահ իր թոռները : Սաղմին մըջոցաւ սերունդներու փոխանցուած հիւանդութեանց ենթակայութիւնը թ'նչ անհաշուելի չարքք մէ : Ապագայ սերունդները կը քաւեն խղիւղին ուժերը : Ալքօլը յամբօրէն կամ արագ կը թունաւորէ մարմինը, ողջ կենդանի մը եթէ ալքոլ խմէ, իսկոյն

տարեկան կը լինի այդ արկիւղը, նորից հարցնում եմ հս.— նա ճիշդ 13 տարեկան է, իսկ երեսնամ հազու մի տարեկան — Ուրեմն մօտաւորապէս այդ մօրկան ամուսնութիւնը կատարուած կը լինի նորա 11 տարեկան հասակում, եւ 12 ին էլ անշուշտ մայր եղած կը լինի նա : — Այո ճիշդ այդպէս : Բայց այդչափ էլ վաղ ամուսնութիւն : միթէ՞ այդպիսինը շատ կան ձեզանում, հարցնում եմ խօսակցին : — Դրանում թ'նչ դարմանալի բան էք նկատում դուք, ասում է Արարը, նամանաւնդ երբ ամուսնութեան պտուղը՝ մանկիկը ձեր աչքի առաջն է, քաջառողջ եւ կայտառ ուրեմն, ոչ թէ վաղ այլ ճիշդ ժամանակին կատարուած է ամուսնութիւնը : եւ այդ կենանքը մեզանում շատ սովորական է, վառագի բնական է : Մենք ամուսնանում ենք, ասում է Արարը, երբ բնութիւնն պահանջում է, իսկ դուք երբ չանէ ստիպում : եւ ամուսնութեան այս երկու կերպերը ունին իրանց անհաճախ տարբերութիւնը, լաւ ու վատ

արդիւնք : Մեր օրէնքը թոյլատրում է եւ կրկնամուսնութիւն, եւ ապահարգան. իսկ ձերը... ներքեք. այս հեռատեսութեան համար միտք էլ չէ յօդնցրել. մոռացել է մի մեծ դերազանցութիւն : — Բայց դուք ինչով գերազանց կը համարեք ձեր կրկնամուսնութիւնը ու ապահարգանք, մեր միակնութիւնից եւ անբաժանելութիւնից : — Դա շատ պարզ է, եւ ոչ երբեք անքննելի կամ անհասանելի : Ինչ կանեն անպտուղ ծառը ինչ կանեն փտած կամ որդնտած բոյսը եւ արգասաբեր հողի մը մէջ միթէ՞ մեղք է մի ծառ, մի բոյս եւս աւելցնելու աշխատասիրութիւնը : Եւ կամ միթէ՞ մեղք չէ Աստուծոյ պարգեւն ի դուր կորսնցնել, պտղաբեր ծառերի հողային սնունդը կեր անելով վատ բոյսերի : Ահա ձեզի կրկնամուսնութեան եւ ապահարգանքի բնական պատճառները պարզ օրինակներով :

Եւ դարձեալ, աւելցնում է նա. 35 տարեկան եմ եւ ամուսնացած եմ

երեք անգամ, եւ ունիմ (6, 5, 3) 14 զաւակ. 3 կիներս էլ ողջ են, իսկ ես՝ բոլորովին քաջառողջ... : Կատարումի կայարան հասնելը անշատուժ մեզ իրարից ու ես մտածում եմ. թէ որպէս ջախջախիչ էին անապատի որդու պարզակի փաստերը. որչափ գերի վերոյ էին նրա իմաստակութիւնից ազատ անկեղծ ու բնական դատողութիւնները, մեր ունենալ կարծած օրինակահետքիւնք. մանաւանդ այն վտեմ եւ անվիճելի վճիռը՝ թէ—մենք ամուսնանում ենք երբ ընտելանն է պահանջում, իսկ դուք՝ երբ չանէ ստիպում.— Ինչ ուժգին այլ արդարացի հարուած մասնաւորապէս մեզ հայերին, եւ առհասարակ քսաներորդ դարու լուսաստորեակ զաւակներին : Ո՛վ կը բուժէ այս հարուածի վէրքը մեզանից... :

Եթէ ոչ 13 տարեկան (ի նկատի ունենալով մեր երկրի կլիման) գոնէ 15-16-18-20 տարեկան մայրեր ունենայինք. եւ այն ատեն գոնէ

մի Արարի հետ, ճակատ տռ ճակատ տոհմային կարգերի մասին խօսելու կամ վիճելու (զչ երբեք գերազանցելու) համարձակութիւն ունենայինք : Բայց ո՞վ կտայ մեզ այդ տարիքի մայրը. — Հայոց Հայրիկը. — քանի դեռ ողջ է. կազմելով իւր ներկայութեամբ կամ խորհրդով մի ընդհ. կրօն. ժողով. սինօդ յորում հաստատուին ամուսնական այնպիսի կարգեր, որպիսին ունին կաթոլիկ Թրանսսան, բողոքական Ամերիկան, չահակրօն Անգլիան, անկրօն Գերմանիան. մինչեւ իսկ Ռուսն ու Յոյնը. որք Աւետարանից ջոկ՝ ազգամուսնական օրէնքներ ունին. իսկ մենք հայերս, Աւետարանի մի երեսն ենք կարգում դեռ... Մինչեւ ե՛րբ...

ՊԱՊԻԿ

կը մեղնի, թոյնի յամր ներգործու-
թեան պատճառաւ գինովը չ'ուշա-
բերի:

(Շարունակելի)

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

Թ Ի Ի Ր Ք Ի Ա

Մաքէթոնի մալիւի իւզէ-
րինէ գօնթրօլ թէնսիսի խուսու-
ւընտա ալթը տէվլէթ էլիլէրի
եէնիտէն պիր գօլէթթի չոթա
Պապը Ալիյէ վէրտիլէր: Իշպու
նօթա իլէ թիւրք հիւքիւմէթի-
նին էլան գօնթրօլ մուխալի-
ֆէթ իթմէսինտէն տօլայը պէ-
յանը թէնսիսի իտէրէք: Մաքէ-
թոնիանըն սիւքիւնէթիլ էլիլէրէ-
մէսի իշիւն գօնթրօլըն լապիթ
իգթիւզ օլտըղըն կէսթէրտի-
լէր, վէ սեպտ. 18 տէ Սէլանիք-
տէ գօնթրօլ գօմիսիօնը ազալա-
ըն մէճիս իտէնէթլէրինի
իթաթըլէ, Պապը Ալիյին տախի
իշէ սուհուլէթ վէրմէք իշիւն
լազըմ կէլէն թալիմաթը հիւ-
քիւմէթի մահէլիյէ վէրմէ-
սինի թալիյէ էլիլէրիլէր տիր:

— Իթալիանըն Գալապրիա է-
յալէթինտէ զէրգէլէտէն միւթէ-
զարուր օլան միւհթաճէյնէ իա-
նէթէն Սուլթան 25000 ֆր. վէր-
տի: Բէնտի թապաալարընըն
սէֆալէթինտէ ասըլ սէպէպ օլան
հիւքիւմաթըն շու ալէնէնապ-
ըղընա նէ՝ տէմէլի:

— Սթանպօլըն ըէսմի թիւրք
մէնպալարընտտն շայի օլտըղը
իւզըքէ, կէսեա եէմէն ասըլարը
գաթի իւմիտ օլմուշար վէ պիր
գաշ ասը գապիլէլէր իթաաթ
իթմէք իսթէրլէր իմիշ: Եա
Սանաանըն եէնիտէն մուհասէրէ-
սի՝ . . .

— Մանասթըր վիլայէթինտէ
Սիլիւնիցա նամ պուլկար քէօյիւ
օգոտ. 23 տէ 60-70 քիշիլիք պիր
ըուժ չէթասընտան մուհասէրէ
իտիլտի: Բէօյիւն կէնճիլէրի մու-
հասէրէտէն տահա էվլէլ գաշ-
մըշարը ըտը. գալան քէօյիլիւ-
րէ պիւթիւն կիճէ ըուժար իս-
քէնճէ վէրտիլէր: Սապահ չէթա
իլան իթտիլէր՝ էկէր պիւթիւն
քէօյ ըուժ ըաթրիգհանէսինին
հիւմայէսինի գապուլ իթմէք, եա-
նի ըուժ գալտ օլընմազ իսէ, ա-
թէշէ վէրուպ եագաճագար: Պու
իլանտան սօնրա չէթա քէօյիւն
մէթէպլէրլէրինտէն իքի պուլկա-
րը պէրապէր կէթիւրտի: Փա-
գաթ սօնրա Սէլանիք Եունան
գօնսօլար մէքըիւր քէօյիւն ըուժ
ըաթրիգինին հիւմայէսինի գա-
պուլ իթտիլէրին իսպար էլլէմէ-
սի իւզէրինէ՝ չէթա կէթիւր-
տիլի եքի չպուլկարարը սէր-
պէսթ պըրագտը:

— Էվլէլիքի սէնէ Լօնտօնտա
թէշըիլ օլընտն Պալկան գօմի-
թէնին սէր քեաթիպի Մ. Մուլ

վէ Մ. Պաքսթօն ախիւրէն Օխրի-
տէ եէթիլիլիշ օլմաղլէ Ալպանի-
այա տախի կիթմէք իսթէտի-
լէր: գալմագաճ ըազի օլմաթը վէ
գալվուզ տախի վէրմէտի իսէ-
տէ, անլար թէնիլիքէի կէօզ-
լէրինէ ալուպ եօլա չըգտըլար:

— Ղալաթաա եէնիտէն 5
պօմպա պուլընմըշ տըր:

— Ինկիլթէրա Մէքքէ չէրիֆ-
լիկինէ Ալի ըաշայը նասպ իթ-
մէք իսթէրտի: ֆագաթ Սուլթան
Ապտուլլահ ըաշայը Շէրիֆ թա-
յին իթմիշ օլտըղը Սթանպօլ-
տան պիլտիրիլիյօր:

— Մաքէթոնիտա թահրիբի
նուֆուս (մարգահամար) իթմէք
իշիւն Պապը Ալի գարար վէրմիշ
տիր: Իշպուլա թաթաթիգտէ միլլէթ
թէֆըրի օլընմայուպ, եալընըզ
մէքհէպէ նազար օլընմաճագ տըր:
եանի միւսլիման, եահուտի, Կա-
թօլիկ վէ Օրթօքսօքս: Պապը Ա-
լիյին պու գարարընը ըուժար
ֆիթուհաթ աոտ իտէյօրլար: Էլ-
չիլէր իսէ պու թահրիբի նու-
ֆուս պուլկար վէ ըուժ էհալի-
սի: պէյնիտէ գալկայը տահա
ալէֆէնտիլէնտէ տէյօրլար:

Սուլթանըն արզուր տախի օ՛տըր:
եանի Մաքէթոնիտա իրիսթի-
անլար պիր պիրինի գըրսընլար:

— Սթանպօլտան Ն. Ֆ. Բաքէ
պիլտիրիլիկինէ նազարաէն,
պու կիւնլէրտէ Էրմէնի եպիս-
կոպուլար պիր ֆէվգէլատէ մէճ.
լիս իտէրէք, Էրմէնի իսթիլալ
գօմիթէլէրին թիւրքիտաա ամէ-
լիաթըն թաթիլ իթտիլմէք ի-
շիւն էլիլիսին Ս. Կաթողիկոսը-
նա ըհճա իտէնէթլէր իմիշ քի՝
պու էվրոքատա վէ Ամերիկատա
պուլընտն գօմիթէլէրէ թէվա-
սիլթ իթսին: զիրա գօմիթալար
ամէլիաթլարը իլէ Էրմէնի էհալի
սինի ֆէվգէլատէ մազարաթա
իլգա իթմիշ օլիյօրլար:

— Վ. Բօքրա յա պիլտիրիլիկի
իւզըքէ, Սթանպօլտա բօլիսիա
այըն 7 սինտէ պիր թիլէլ պա-
սուպ 7 Էրմէնի տէրտէսթ իթ-
միշ: կէօեա պուլնլարտան էհէմ-
միլէթիլ տէլիլէր պուլընմուշ քի
Էրմէնիլէր պու կիւնլէրտէ պիր
ճինայէթ իշլէյէնէթլէր տէյու:

Սթանպօլտա էհալի գօրգէյօր-
քի՝ հիւքիւմէթին Էրմէնիլէրէ
աթֆ իթտիլի պու շայէալար
իսլամ էհալիի իսթիլալա թէշ-
վիք իտէնէք վէ իսթիլիանլարըն
հայաթը վէ մալը թէնիլիքէյէ
իլգա օլընմաճագ տէյու:

Բ Ո Ւ Ս Ի Ա

— Մ. Վիթթէ վէ ըէֆիգլէրի
օլան ըուս սուլէ մուրախալարը
Ամերիկատան ալտէթլէ Բարիգէ
եէթիլտիլէր: Մ. Վիթթէ միւ-
սալէհա իշիւն կիլլի շարթար
օլմաթըղընը պէյնիլէ, սուլէ ահտ-
նամէսինին ահքեմընա հէր
իքի թարաֆ սատագաթլէ ըհա-
յէթ իտէրլէր իսէ ըուս վէ ճա-

բօն տէվլէթլէրի պէյնիտէ տէ-
վամի տօթլըզ վէ մուհապպէթ
հուսուլա կէլէպիլիթ տէմիշ տիր:

— Բիլէվտէ գարըշըղըզ զու-
հուր իթմիշ տիր: Բէտիֆ իշիւն
թօրլանան ասքէրլէր կիթմէք
իսթէմէմիշլէր, զիրա միւսալէ-
հա իմզալանտըղտան սօնրա ըէ-
տիֆլէր սիլահ ալթընա ալընմա-
յաճագ զանն օլընըր ըտը, ֆա-
գաթ շիմտի անլարը Կալկասի-
այա եօլլամագ իգթիգա իտէյօր:
Պիր գաշ թապուր եօլլանըլտը
ճէնուպի ըուսիտան թօրլար
վէ տօթթօրլար տախի կալկա-
սիայա եօլլանըլտըղը պիլտիրի-
լիյօր:

Կ Ա Վ Կ Ա Ս Ի Ա

Փաթարլարըն վէ սայիր իս-
լամ գապիլէլէրին հաշարաթը վէ
ղատտարըղը Էրմէնիլէրէ գար-
շը վէ ըսեանը ըուս իսարէսի-
նէ գարշը տէվամ իտէյօր: Հիւ-
քիւմէթ տախի հէր թարաֆտան
ասքէր ճէլպ իթմէքտէ տիր:
Պիր գաշ ալայ բիյաոտէ վէ
պիր պրիկաա իսազալա Պագուլտ
եէթիլիլիշ օլմաղլէ, զայը ըս-
եանըն Պագուտա պաստըրըլա-
ճաղը շիւրհէսիլ տիր: Ասքէր-
լէր նէֆթ օճագլարըն վէ ֆապ-
րիգալարըն պիւթիւն ճիվարընը
գօրտօն ալթընա ալթըլար տըր:
Եանիլընտան 35 ֆապրիգա
մահվ ու իսարապ օլմուշ տըր:
Չարարտիտէ օլան գուժբանիա-
լարըն զարարը չէօյլէ գըլաա օ-
լընըլօր:

Պագու գուժբանիաաընըն զա-
րարը 100 տէ 60
նօպէլ » » » 40
Ինկիլիլի ֆապրիգանըն » 50

— Իսլամլար ճամի վէ մէտի-
րէսէլէրինէ այիտ էմլաքլարըն
վէ վագըֆլարըն իտարէսինի
քէնտիլէրինէ իտտէ օլընմասընը
թալէպ իթմիշլէր: Գօնթ իգնա-
թիլէրին ըհայաթիլ ալթընտա
թէշըիլ օլընտն գօմիսիօն պու
մէսէլէ իլէ մէշղուլ պուլընտապ
իսլամլարըն մէքհէպէ այիտ էմ-
լաքլարըն իտարէսինի քէնտիլէ-
րինտէն ինթիլապ օլընմիշ
ալթը իւլէմատան միւրրէքէպ
պիր հէլէթէ իհալէ իթմէք էֆ-
քեարընտա ըմըշ: Պու մաալտէ
պիր ճէտվէլ թանգիմի իլէ Տու-
մանըն թէտգըղընա վազ օլընա-
ճագ ըմըշ:

— Շուշիտէն Ն. Ֆ. Բոքսի պիլ-
տիրիլիկի իւզըքէ, հիւքիւմէթին
գուլվէթիլիկի սէպէպլէ, եօլ-
լարտա պուլընտն Էրմէնիլէր
թաթարլարտան եէսիր կէթիւ-
րիլմէքտէ իմիշ: սօն 3 կիւն-
տէ 30 Էրմէնի եօլըզ զայպ օլ-
մուշ տըր: Թաթարլար բօսթա-
յա տախի հիւճուժ իտէրլէր,
վէ շըմէնտըֆէր իլէ Շու-
շինին մուխապէրաթընը քէս-
միշլէր: պու սէպէպլէ չէ-

հիրտէ գըթլըզ օլմիւշ պա խու-
սուս իսթիլիանլար նաֆագաթը
տըրլար:

Պագուտան տախի պիլտիրիլ-
տիլինէ պինանէն, էկէր չէտիտ
թէտպիլլէր իթթիլապ օլընմ
իսէ, Պագու պիւթիւն պիւթիւնէ
վիրանէ օլաճագ: Իշիլէրտէն
հէր քիմքի իշէ պաշլար իսէ
էօլտիւրիլէնէք տէյիւ Սօսիա-
լիսթլէր իլաննամէլէր նէշը
իթմիշլէր:

Բ Ա Ժ Ա Ն Ո Ի Մ

Կուգամ հրապարակաւ յայտարա-
րել թէ կնօղմէս բաժնուած եմ իմ
այդ երեւմի կինն Փօթիլէնէ այլ-
եւս իրաւունք չունի իմ մական-
նունս կրելու:

Այս մասին տեղական զատարանի
միջոցաւ պաշտօնական գործողութիւնը
կատարուած է եւ եկեղեցիէն թուղթ
ստացած ենք զատ ասորիլու համար:
ՆԻԿՈՂՈՍ ՀԱՊԵՐԵԱՆ

ԿԸ ՓՆՏՈՒՈՒՈՒ

Բաղէշի իւրթիլ գիւղացի Թադոր
Մ. Էրօեան ըմբու մականունանալ
35-37 տարեկան կարճահասակ չղիւն-
գոյն եւ կապուտաչաւ անձը Պանգ
Օթօմանի գէպլին ոուս զնապանատան
պաշտօնէի մը հետ Պոլսէն Կրէտէ մեկ-
նած եւ յետոյ հոնկէ Բեդըսպուրկ
երթալով, բոլորովն զարեցուցած
է իր յարաբերութիւնը իր ընտանի-
քին ու ազգականներուն հետ:
Իմացուած է թէ Ռուսմանիա անցած
է վերջիւ: Ուստի կը ինչպիսի իր
հասցէն գիտցողներէ որ հաճին երկու-
ղով մը իմացնել խմբագրութեան:

Թ Ա Տ Ր Ո Ն

« Ս Ա Տ Ի Ք Ա Ռ Ն Օ »

Սոյն նոր թատերախաղը՝ որ ֆրան-
սական հանրապետութեան նախորդ
նախագահին անիլիանականներու ձե-
ւով սպաննուելուն պատճառները կը
պարզէ, պիտի ներկայացուի խուճիս
կողմանէ յառաջիկայ չաթու: Ներ-
կայացումը փառաւոր եւ կատարեալ
ընելու համար խուճիս ամեն ջանք չը
խնայիր: Ներկայացման օրը եւ խա-
ղին մասնակցողներու անունները
մասնաւոր յայտագրով մը պիտի ծա-
նուցուի թատերասէր ժողովրդեան:
Նախճատ խուճի

Ա Ձ Դ

Գուլէժական-երթատար դր որ ըն-
թացաւար եղած է նաեւ Ամերիկեան
բարձրագոյն վարժարանէ մը, չի պա-
րապոյ ժամերուն տրամադիր է մաս-
նաւոր դասեր տալ Անգլիէլէնի:
Պայմաններու մասին խմբագրութեան
դիմել:

Одговорникъ А. Курбетиянъ
печатица Д. Тохоронъ и С-но—Варна

